

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

MADŽARŠČINA KOT DRUGI JEZIK

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 12. junij 2024

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

1. FELADATLAP

A) Szövegértés

1. feladat

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1.1.	1	♦ H	
1.2.	1	♦ I	
1.3.	1	♦ H	
1.4.	1	♦ I	
1.5.	1	♦ I	
1.6.	1	♦ I	
1.7.	1	♦ H	
1.8.	1	♦ H	
1.9.	1	♦ I	
1.10.	1	♦ I	
1.11.	1	♦ I	
1.12.	1	♦ H	
Összesen	12		

2.1. feladat

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
2.1.1.	1	Az, hogy a tíz legkedveltebb kutyafajta között van.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.2.	1	az Egyesült Államokban	
2.1.3.	1	ragaszkodó jelleme és tanulékonyága miatt	A két elemért jár az 1 pont.
2.1.4.	1	legalább két órára	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.5.	1	Mert arra tenyésztették ki, hogy együttműködjön (a vadással).	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.6.	1	emberközpontúsága miatt	
2.1.7.	1	személy-, drog- és tűzfészekkeresésre	A három közül bármelyik kettőért jár az 1 pont.
2.1.8.	1	Mert sokan meggondolatlanul, a fajta ismerete nélkül vásárolnak vizslát.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.9.	1	A Futrinka Utca Állatvédő Egyesületnél	
2.1.10.	1	a (honfoglaló magyarok által hozott) kopónak és a törökök sárga vadászkutyájának a keveredésével	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. A két elemért jár az 1 pont.
2.1.11.	1	a rövidszőrű magyar vizslát, 1935-ben	A két elemért jár az 1 pont.
2.1.12.	1	Az időjárásnak és a növényzetnek jobban ellenálló fajtát szerettek volna.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.13.	1	Nagyon sok elpusztult./Csökkent az állomány.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.14.	1	Apróvadás vadászatokon (pl. nyúlra, fácánra).	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
2.1.15.	1	Jelzi a vadat, lövés után megkeresi (és el is viszi a vadászhoz).	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
Összesen	15		

Feladat	Pontszám	Megoldás				Kiegészítő utasítások
2.2.	3		Testalkata	Eredeti rendeltetése	Mai alkalmazása	Soronként 1-1 pont. Sinka esetében az első két helyes válaszáért is jár az 1 pont.
		Pumi	közepes testű	terelőkutya	sportkutya (is)	
		Komondor	nagy testű	pásztorkutya	területőrzés	
		Sinka	közepes testű	terelőkutya	terelőkutya/jó a munkaképessége	
Összesen	3					

B) Nyelvismeret és nyelvhasználat

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1.	10	- szóösszetételekben - arra - módon - érdekét/érdekeit - ökoszisztémának/ökoszisztémában - használata - célra/céllal - érveivel - hálózatnak/hálózat (nyelvtanilag megfelelő) - tudományra/tudományára	Minden helyes válasz 1-1 pont.
2.	10	- válasszak/válasszon - vegyem/vegyek/vegyen - szeretnék segíteni - használjuk/használja - legyen - fogjuk/fogja használni - javasolják/javasoljuk - szeretik - szabad terhelni/terhelni szabad/szabadon terhelheti - olvashatjuk/olvashatja	Minden helyes válasz 1-1 pont. Az utolsó megoldás esetében a mondatba illő, nyelvtanilag helyes nem igei forma is elfogadható helyesként.
3.	5	- autópályákon - jármű - gyógyszerrel - balesethez - helyszínre/színhelyre	Minden helyes válasz 1-1 pont. Az utolsó két válasz felcserélhető.
4.	5	- képviselő - kapott - közvetített - lépő - meghalt/halott	Minden helyes válasz 1-1 pont.
5.	5	- között - meg - el - miatt - belül/túl	Minden helyes válasz 1-1 pont.
6.	2	- Meglévő vagy új bankszámlájához igényelhet betéti kártyát, amellyel/amivel kényelmesen és díjmentesen vásárolhat itthon és külföldön. - Biztonsági okokból a PIN kódról a bank nem vezet nyilvántartást, ezért elvesztése esetén (a bank) új PIN kódot küld.	Mondatonként 1-1 pont.

7.	5	♦ D ♦ C ♦ B ♦ A ♦ E	Minden helyes válasz 1-1 pont.
8.	3	♦ Ma este a lendvai Galéria–Múzeumban megnyitották Marc Chagall (1887–1985), a 20. század egyik legnagyobb, legsikeresebb és legkedveltebb művésze színes litográfiáinak a kiállítását.	A pontszám a tartalmilag és nyelvileg helyes mondatokért adható meg. 3 súlyosabb helyesírási, ill. nyelvhelyességi hiba esetén levonunk 1-1 pontot.
	2	♦ A kiállítást Anton Peršak kulturális miniszter nyitotta meg, az egybegyűltekhöz mag. Anton Balažek, Lendva Község polgármestere és dr. Katarina Mohar művészettörténész szóltak.	
	2	♦ A látogatók a megnyitót követően gyönyörködhetnek Chagall műveinek a külső várfalakra történő vetítésében.	
	1	♦ A kiállítás 2018. október 31-ig tekinthető meg.	
Összesen	50		

C) Rövidebb irányított szöveg alkotása

Műfaji és tartalmi megfelelés: 9 pont.

Nyelvezet: 8 pont.

Szerkezet: 3 pont.

Lásd ÉK 11–12. oldal!

2. FELADATLAP

Hallás utáni értés

A)

Tér – Idő – A tudomány világa az MR1 Kossuth Rádióban

Köszöntöm a kedves hallgatókat! A mikrofonnál a szerkesztő, Lukácsi Béla. Ma a világon körülbelül 1,5 milliárd ember nem jut tiszta, egészséges ivóvízhez. A statisztikák szerint minden 15. másodpercben emiatt meghal egy kisgyerek. Nálunk Magyarországon se folyik mindenhol a csapból az egészséges ivóvíz, mert például vannak olyan települések, ahol egyetlen közkút van, már ha éppen üzemel, és néhol még vízminőségi problémák is vannak, ugyanakkor nagyon sokan cserélnének velünk. Nálunk egy ember naponta körülbelül 200 liter vizet használ el. Ennek a nagy részét, mintegy hetven százalékát, mint más fejlettebb országokban is, a vécn húzzuk le, illetve tisztálkodásra használjuk. De ez csak a közvetlen vízfelhasználás, mert hogyha azt nézzük, hogy azoknak a termékeknek az előállításához mennyi vizet használtak fel, amelyeket nap mint nap fogyasztunk, használunk, akkor elképesztő adatok jönnek ki. Ezt nevezik virtuális vízfelhasználásnak. Ez nálunk évi 750.000 liter fejenként. Az Európai Unióban 1,2–1,3 millió, míg az Egyesült Államokban 1.240.000 liter. Ezt a nagy mennyiséget – nem is gondolnánk – nem olyan nagyon nehéz összehozni, hogyha tudjuk, hogy egy csésze kávé előállítása mögött 140 liter víz van. Egy kilogramm bélszín 5000 literbe kerül, de egy pohár tej is 200 litert jelent. Mai műsorunkban az ivóvízről lesz szó.

Londonban a 13. században III. Henrik uralkodása idején már olyan piszkos volt a Temze, hogy az egészségre is veszélyes volt. Száz évvel később III. Eduárd már megtiltotta, hogy a folyót személtlerakónak használják. De Angliában máshol is olyan tarthatatlan volt a helyzet, hogy 1338-ban törvényt hoztak a folyók tisztaságáról, és ez tekinthető az első komoly lépésnek, amelyet egy kormányzat ilyen ügyekben megtett. De a helyzet még a 19. század közepe táján is katasztrofális volt.

(Letöltve: www.nava.hu)

1.1. feladat

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1.1.1.	1	♦ H	
1.1.2.	1	♦ I	
1.1.3.	1	♦ H	
1.1.4.	1	♦ I	
1.1.5.	1	♦ H	
Összesen	5		

1.2. feladat

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1.2.1.	1	♦ 1,5	A betűkkel írt válaszokért is jár 1-1 pont.
1.2.2.	1	♦ 200	
1.2.3.	1	♦ 750.000	
Összesen	3		

B)

Arcvonások – Az MR 1 Kossuth Rádió portréműsora

Köszöntöm a hallgatókat. Kalapos Mihályt hallják. A pekingi olimpián nagyon sokáig az úszó Cseh László tartott esernyőt az egész magyar sportküldöttség fölé, három ezüstérmével. Az Arcvonások műsorában Peking előtt már bemutattuk Cseh Lászlót. Tettük ezt abban a hitben, hogy Turi György tanítványa a kínai fővárosban nagyot alkothat. És nem is kellett csalódnunk, hiszen három ezüstérme önmagáért beszél. A mai Arcvonások első részében a júliusban elhangzott beszélgetést ismétljük meg.[...]

Belegondoltál már abba, hogy már születésed előtt el volt döntve a sorsod?

Igazából ezzel nem értek egyet, mert akár más sportágban is kipróbálhattam volna magam, vagy választhattam volna más sportot is, hát itt az úszás egymásra találtunk úgymond, úgyhogy ez a szerencsém, de hát lehetséges, hogy rengeteg olyan más tehetséges sportoló van, aki lehet, hogy sokkal jobb úszó lenne, de valamiért más sportágba sodorta a szél.

Arra gondolok, és majd a történetet meséld el te, hogy amikor édesapád és édesanyád találkozott Kiss Miklóssal, és még anyukád hasában voltál, már akkor azt mondta, hogy ebből a gyerekből úszót csinálók.

Igen, hát körülbelül így zajlott a történet. Én igazából nem tudom, mert én még nem úgy voltam ott, hogy átélhettem volna a történeteket, de hát elbeszélések alapján valahogy így zajlott le ez a beszélgetés, és az édesapám is úszó volt, tehát azért valamiféle géneket örököltem tőle is, úgyhogy végül is ez az úszás úgy adta magát.

De pontosan hogy volt? Hogy Kiss Miklós volt az, aki azt mondta édesapádnak, hogy úszót csinálók a gyerekből?

Pontosan úgy fogalmazott, hogy megtanítja úszni, és mindent elkövet azért, hogy az úszás maga nagyszerűen menjen, de hát nem az volt, hogy akkor most nagy olimpiai bajnokot vagy világbajnokot vagy bármi ilyesmit csinálók a gyerekből, csak úszni szépen megtanítom, úgy ahogy az a nagykönyvben meg van írva.

Aztán erre nagyon sokat nem is kellett várni, négy és fél évet, bár azt olvastam valahol, hogy előtte is a kádban a pancsolás (az) a kedvenc időtöltések közé tartozott.

Igen. Hát négy és fél éves koromban kezdtem el az úszást, hát igazából előtte is a víz nem volt idegen tőlem, nem lehetett kiobbantani a fürdőkádból, onnan téveztem meg minden ilyesmi. Néha még mostanában is ottragadok, és akkor nehéz onnan kirángatni, de hát most már egyre kevesebb időm jut az ilyen hosszabb fürdözésekre, de azért ha a lehetőségem engedi, azért szakítok időt rá.

Az igaz az a történet, hogy amikor először levittek a Kőér utcába, hogy megtanuljál úszni, akkor annyira kalimpáltál, hogy azt mondta Miklós bácsi, hogy már csak egy kerékpárt kellene a lába alá tenni?

Én is valami hasonlóra emlékszem, mert nagyon nem tudtam a lábaimat egyenesen tartani, és úgy lábazni, és hát így ki-kirúgtam a vízből, úgyhogy ilyen bicikli-, kerékpározás-, tekerésszerű dolgot imitáltam.

Mikor döntötted el először, hogy versenysportoló leszek, hogy komolyabban foglalkozom ezzel a sporttal?

Nem tudom igazából. Én mindig is úgy voltam vele, hogy ezt komolyan vettem az úszást, szép fokozatosan azért egyre inkább az szólt bennem, hogy igen, én úszó leszek, és ezt fogom sportolni, és ezt választom.

Volt olyan a pályafutásod alatt, hogy akár ez másképpen is alakulhatott volna? Gondolok arra, hogy amikor például kiderült, hogy asztmás vagy, akkor nem rettentett el az úszástól?

Nem, nem, nem. Így visszagondolva, abszolút semmi olyan mozzanatot nem tudnék mondani, ami kicsit is eltántorított volna engem az úszástól. Jöhetett eső, fújhatott szél, eshetett hó, én mindig ott voltam az uszodában. Tehát bármiféle sérülés vagy betegség közbeszólt, nem foglalkoztam azzal, hogy más sportágot kéne választanom. [...]

Hogyha most nem az úszás töltene ki az életed, akkor mi?

Hát akkor valószínűleg a tanulás lenne a főszerep. Jó lenne majd kicsit az olimpia után foglalkozni a tanulással. Hát jelen pillanatban ugye az úszás a minden, azért gondolni kell már a jövőre is.

A fotózás az csak kedvenc időtöltés, hobbi?

Most újra elkezdtem kicsit komolyabban foglalkozni a fotózással, vettem egy profi tükörreflexes gépet, és próbálom egyelőre kiismerni, hogy miből is áll ez a fotózás, vagy hogyan lehet igazán jó képeket készíteni.

(Letöltve: www.nava.hu)

Feladat	Pontszám	Megoldás	Kiegészítő utasítások
1.1.	1	♦ Turi György	
1.2.	1	♦ júliusban/a pekingi olimpia előtt	
1.3.	2	♦ Kiss Miklós, amikor még az anyja hasában volt. ♦ Szépen megtanítja úszni, ahogy az a nagykönyvben meg van írva.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. Elemenként 1-1 pont.
1.4.	1	♦ négy és fél	
1.5.	1	♦ Nem volt idegen tőle a víz, szeretett a fürdőkádban lenni.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
1.6.	1	♦ Nem tudta egyenesen tartani a lábát, és úgy lábazni.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
1.7.	1	♦ asztmás	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
1.8.	1	♦ Szereti, sosem akart mást választani.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
1.9.	1	♦ Mert gondolnia kell a jövőre.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva.
1.10.	2	♦ Fotózással. Kiismerni, miből áll a fotózás, és hogyan lehet igazán jó képeket készíteni.	Vagy ugyanez másképpen megfogalmazva. Elemenként 1-1 pont.
Összesen	12		

3. FELADATLAP

Hosszabb szöveg alkotása Gárdos Péter Hajnali láz című regénye alapján

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Pont	Bemutatja Miklós és Lili családi hátterét: 3 pont.
0	Nem, illetve rosszul mutatja be a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól mutatja be a kérdést.
2	Megfelelően, de kevésbé lényegre törően mutatja be a kérdést.
3	Jól, teljességre törekedve mutatja be a kérdést.

Miklós és Lili egyaránt debreceni zsidó családból származott, családi hátterük mégis meglehetősen eltérő volt. Miklósnak a jónevű könyvkereskedést vezető apjával, aki akaratos ember lévén sokat kiabált, és hamar eljárt a keze, nem volt jó a kapcsolata. Miklósnak volt egy Kubában élő nagybátyja, aki egyszer anyagilag kisegítette őt a háború után. Lili Miklóssal ellentétben nagy szeretettel írta le az édesapját, aki hétköznapi bőrdügnökként a vidéket járta, de minden pénteken hazatért a családjához. Ilyenkor ünnepi vacsora volt náluk, ahová az édesapja mindig meghívott egy-egy szegény zsidót. Lili édesanyját Herz Zsuzsannának hívták, vele is szeretetteljes volt a viszonya. *Vagy más megfelelő. A pontszám a bemutatás kifejtettségével arányosan adható meg.*

Pont	Ismerteti a családtagok sorsának az alakulását: 3 pont.
0	Nem, illetve rosszul ismerteti a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól ismerteti a kérdést.
2	Megfelelően, de kevésbé lényegre törően ismerteti a kérdést.
3	Jól, teljességre törekedve ismerteti a kérdést.

Miklós szülei a háború áldozatai lettek, bombatámadás következtében haltak meg. Lili édesapja a szabadulás után bélmérgezés miatt kórházba került az ausztriai Welsben, ahonnan már soha többé nem tért haza. Az unokatestvére, Zsuzsi a lágerben Lili karjaiban hunyt el. A lány csak Miklós biztatására próbálta megtalálni az édesanyját, aki ugyancsak kereste őt, azonban nem találta, hiszen a hivatalos listákon ő Reich Liliként szerepelt, anyja valódi neve helyett pedig a Rákosi Rozália nevet adta meg. Lili valós adatokat tartalmazó hirdetése végül elért az anyjához, aki levélben írta meg neki, hogy Budapesten, ismerősöknél lakik, és nagyon várja haza. *Vagy más megfelelő. A pontszám az ismertetés kifejtettségével arányosan adható meg.*

Pont	Megvizsgálja, miért és hogyan akart Lili lemondani a saját hitéről: 3 pont.
0	Nem, illetve rosszul vizsgálja meg a kérdést.
1	Felszínesen, illetve csak részben jól vizsgálja meg a kérdést.
2	Megfelelően, de kevésbé lényegre törően vizsgálja meg a kérdést.
3	Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a kérdést.

Lili a háború borzalmainak a túlélését követően sorsot akart változtatni. Ennek része volt, hogy amikor felvitték a hajóra, anyja igazi neve helyett mást diktált be, és mindkettejüket római katolikusnak vallotta, ami miatt később szégyenérzete lett. Svédországban egy katolikus családdal töltötte a vasárnapokat, akikkel eljárt templomba, sőt egy keresztet is kapott tőlük, amelyet viselt a társaságukban. Szakítani akart a zsidó identitással, szerinte Isten elveszítette őt, amit elmondott a stockholmi rabbinak is, aki megpróbálta megakadályozni a kitérését. Miklóssal végül – a rabbi közbenjárásának köszönhetően – mégis zsidó szertartás szerint kötött házasságot. *Vagy más megfelelő. A pontszám a vizsgálat kifejtettségével arányosan adható meg.*

Pont	Kifejti a véleményét arról, Lili miért nem mondott le a saját hitéről: 3 pont.
0	Nem fejt ki a véleményét.
1	Felszínesen fejt ki a véleményét.
2	Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki a véleményét.
3	Jól, meggyőzően fejt ki a véleményét.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 2024, 14. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 2024, 14. oldal)